

„Laiptų galerija“ atšventė 32-ąjį gimtadienį

Balandžio 19 dieną Šiaulių miesto kultūros centras „Laiptų galerija“ šventė 32-ąjį gimtadienį.

Gimtadienis paminėtas tapybos paroda „XX a. lietuviškas koloritas“ iš garsių Lietuvos dailės kolekcininkų fondų ir koncertu „Amžinai Tavo. Amžinai mano. Amžinai mūsų“.

„Laiptų galerija“ seniai bendrauja su Lietuvos dailės kolekcininkais, galerijoje jie ne kartą eksponavo savo kolekcijų perlus – retus lietuvių dailininkų kūrinius.

Gimtadienio proga lankytojams pristatyta XX amžiaus lietuvių tapybos korifėjų A. Gudaičio, A. Galdiko, V. Vizgirdos, J. Švažo, K. Varnelio, V. Kasiulio, A. Martinaičio, A. Petruolio, A. Švėgždos, A. Skačkausko, K. Dereškevičiaus ir kitų dailininkų kūriniai iš R. ir A. Zabulių, V. ir D. Jurgaičių, J. ir E. Rimšelių, J. ir A. Jankauskų, I. ir T. Ožinskių, E. Jakubausko, S. Matuzo, V. Gaurelio ir kitų kolekcijų.

Parodoje eksponuojamus dailininkų darbus drąsiai galima vadinti „paryžietiškais“ – spalvingos drobės artimos garsiajai „Ecole de Paris“ mokyklai, kurios tradicija Lietuvoje šie menininkai ir įkūnijo.

Paskaitą skaitė ir parodą pristatė dailės kritikas dr. Vidas Poškus.

Koncerte „Amžinai Tavo. Amžinai mano. Amžinai mūsų“ gimtadienio šventės dalyviai išgirdo

„Laiptų galerija“ subūrė į 32-ąjį gimtadienį. Jame skambėjo koncertas „Amžinai Tavo. Amžinai mano. Amžinai mūsų“.

vieną išpūdingiausių L. van Bethoveno šedevrų – styginių kvartetą op. 130, sukurtą paskutiniais jo gyvenimo metais. Kūrinį atliko Boris Brovtsyn (I smuikas, Austrija), Monika Urbonaitė (II smui-

kas), Jurgis Juozapaitis (altas), Gleb Pyšniak (violončelė).

Tarp kūrinio dalių aktorius Andrius Bialobžeskis skaitė Heiligenštato testamentą (Bethoveno 1802 m. laišką broliams Karliui ir

Johanui) bei paslaptį „Laišką nemirtingai mylimajai“.

Galerijos kolektyvas sulaukė gausių sveikinimų. Tarp sveikintojų buvo ir eiliuotą žodį taręs dr. Nerijus Brazauskas, meno mylėto-

jus sutelkęs peticijai „Dėl Šiaulių miesto kultūros centro „Laiptų galerija“ išsaugojimo ir veiklos tęstinumo“.

„Šiaulių krašto“ inf.

Laikinoji „Laiptų galerijos“ direktorė Kristina Alseikė dėkojo galerijos bendruomenei.

„Laiptų galerijoje“ eksponuojama paroda „XX a. lietuviškas koloritas“.

Šiauliuose – pasaulio kino paveldo atradimai

Balandžio 27 dieną Fotografijos muziejuje Šiauliuose vyks archyvinio kino konferencija – filmų peržiūra „Pasaulinio kino paveldo atradimai Šiauliuose“.

Renginio metu bus rodomi Šiaulių „Aušros“ muziejaus fon-

duose neseniai atrasti du XX amžiaus pradžioje sukurti nebyliojo kino filmai, kurie pasaulinio kino suvestinėse laikyti neišlikusiais – Šiauliuose saugomi vieninteliai šių filmų egzemplioriai.

Filmų peržiūrą lydės menoty-

Redakcijos archyvo nuotr.

Balandžio 27 dieną Fotografijos muziejuje Šiauliuose žiūrovai pirmieji turės galimybę išvysti naujai atgimusius archyvinis kino filmus.

rininko, kino teatrų tyrinėtojo dr. Juozapo Blažiūno, archyvinio kino specialisto, festivalio „Pirmoji banga“ organizatoriaus Alekso Gilaičio ir Fotografijos muziejaus vadovės Vilijos Ulinskytės-Balzinės pranešimai apie atrastą juostas ir ankstyvą kinematografiją Lietuvoje ir Šiauliuose.

Specialiai šiai peržiūrai filmams parengti lietuviški subtitrai, nebylų kiną įgarsins taperis – gyvai skambinantis pianistas Viktoras Orestas Vagusevičius.

Prieš kelerius metus rengiant ekspoziciją Ch. Frenkelio viroje, atkreiptas dėmesys į muziejaus rinkiniuose saugotas itin senas, ankstyvojo nebyliojo kino laikus menančias 35 mm kino juostas. Išsamiau patyrinėjus išsiaiškinta, kad juostose – antrajame XX a. dešimtmetyje nufilmuoti vertingi pasaulinio kino istorijos paveldo kūriniai – žymaus to meto kino režisieriaus Jevgenij Bauer filmas „Žmogaus bedugnė“ („Человеческие бездны“) ir režisieriaus Michail Bonč-To-

maševsky sukurtas „Daniel Rok“ („Дэниел Рок“).

Anot kino istorijos tyrinėtojo Peter Bogrov („The George Eastman museum“, JAV), šių filmų atradimas yra labai reikšmingas įvykis pasaulinio kino istorijoje.

Vaidybinis filmas „Žmogaus bedugnė“, talentingo ir pasauliniu mastu pripažinto rusų režisieriaus kūrinyje, anksčiau laikytas prarastu. O filme „Daniel Rok“ vienintelį kartą nusifilmavo žymiausias XX amžiaus pradžios Rusijos ir tarptautinės cirko žvaigždės. Nors pats filmas nėra kino meno šedevras, jis ypač aktualus cirko meno tyrinėtojams.

Atrastieji filmai atspindi kino teatrų ir jų repertuarų specifika ankstyvuojų kino istorijos laikotarpiu, papildo ankstyvojo kinematografo, kino kultūros istoriją Lietuvoje.

2022 metais Šiaulių „Aušros“ muziejus, bendradarbiaudamas su archyvinio kino entuziastu A. Gilaičiu, įgyvendino tarptautinį projektą: Bolonijos (Italija) fil-

mų restauravimo ir konservavimo laboratorijoje „L'Imagine Ritrovata“ restauravo ir suskaitmenino juostas. Procesas pareikalavo išskirtinių žinių ir kruopštumo, nes kino filmai nufilmuoti nitritinėje kino juostoje – tokios juostos, laikui bėgant, sparčiai ir yra išskirtinai degios. Lietuvoje specialistų, galinčių atlikti tokius darbus, nepavyko atrasti. Vėliau Ročesterio (JAV) muziejuje „The George Eastman museum“ buvo atlikta šių vertingų kino juostų skaitmeninė restauracija.

Pasaulinio kino paveldo atradimai Šiaulių „Aušros“ muziejuje sukėlė didelį archyvinio kino žinovų bendruomenės susidomėjimą. Filmų demonstravimą Vilniuje rudenį planuoja ankstyvojo kino festivalis „Pirmoji banga“, galimybėmis peržiūras įtraukti į savo programas domisi ir Bolonijos archyvinio kino festivalis „Il Cinema Ritrovato“.

Parengta pagal „Aušros“ muziejaus inf.

Senuosiuose spaudiniuose – Lietuva prieš 100 metų

Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos Periodikos skaitykloje veikia senųjų spaudinių paroda „Lietuva prieš 100 metų: daina, muzika, teatras 1924 metais“. Parodą rengė bibliotekininkė V. Budžienė.

Parodoje eksponuojami 1924 metų žurnalai, koncertų ir teatrų programos, įvairūs bukletai, kviečiantys aplankyti parodas ir kitus renginius.

Senuosiuose spaudiniuose atsispindi Šiaulių mėgėjų teatro istorija, repertuaras, gastrolių grafikas. Galima pamatyti „Sodžiaus“, „Vaikų“,

Lietuvos valstybės operos teatro bei pirmosios Dainų šventės programas, dalyvių, dirigentų, žiūrovų nuotraukų kopijas, paskaityti patarimus vaidintojams, kaip pastatyti sceną ir dekoracijas.

Paroda veiks iki rugsėjo 1 dienos.

Parengta pagal bibliotekos inf.

Parodoje eksponuojami 1924 metų žurnalai, koncertų ir teatrų programos, įvairūs bukletai.

Bibliotekos nuotr.